

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ПОЛОЖЕННЯ

**про порядок проведення об'єктивного структурованого практичного
(клінічного) іспиту**

для здобувачів ступеня вищої освіти магістр

за спеціальністю 221 «Стоматологія»

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

Буковинського державного медичного університету

Чернівці, 2024

Положення про порядок проведення об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальністю 221 «Стоматологія» галузі знань

22 «Охорона здоров'я» Буковинського державного медичного університету (далі – Положення) визначає методику та порядок проведення об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту для студентів 5 курсу спеціальності 221 «Стоматологія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» Буковинського державного медичного університету.

I. Нормативно-правова база об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту.

Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Статуту Буковинського державного медичного університету, Постанови Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 № 334 «Про затвердження Порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступенів фахової передвищої освіти та вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів за спеціальностями галузі знань “22 Охорона здоров'я» зі змінами, наказу Міністерства охорони здоров'я України від 19.02.2019 № 419 «Про затвердження Порядку, умов та строків розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв оцінювання результатів», наказу Міністерства охорони здоров'я України від 14.05.2021 № 932 «Про затвердження Порядку утворення екзаменаційної комісії у закладах вищої освіти, що здійснюють підготовку здобувачів освіти в галузі знань 22 «Охорона здоров'я», наказу Міністерства охорони здоров'я України від 24.05.2024 № 900 «Про затвердження змін до Порядку, умов та строків розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв оцінювання результатів»

II. Загальні положення.

Об'єктивний структурований клінічний (практичний) іспит (ОСК(П)І) є одним з основних компонентів Єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКІ) студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 221 «Стоматологія» (галузь знань 22 «Охорона здоров'я»).

Відповідно до основних принципів та цілей об'єктивний структурований клінічний іспит – сучасний тип перевірки загальних та спеціальних компетентностей, програмних результатів навчання за освітньо-професійною програмою галузі знань «22 Охорона здоров'я» шляхом оцінки здатності особи до виконання певного виду діяльності в умовах наближених до реальної клінічної практики, які неможливо оцінити традиційними формами іспитів. Об'єктом оцінювання ОСП(К)І є

сформованість та рівень демонстрації здобувачем професійних клінічних компетентностей, як відображення програмних результатів навчання, які можна стандартизовано ідентифікувати та кількісно оцінити за допомогою контрольного листа (чек-листа).

Перелік нозологій, станів здоров'я та обмежень життєдіяльності, за якими створюються клінічні кейси (сценарії) іспиту ґрунтуються на вимогах освітньо-професійної програми «Стоматологія»

Результати навчання – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною програмою, які дають змогу випускнику здійснювати свою професійну діяльність у реальній практиці.

Рівень сформованості компетентності – частка вірних відповідей або вірно виконаних завдань алгоритму, протоколу, методики від загальної кількості запитань чи послідовних етапів стандартизованого процесу вирішення складної професійної проблеми.

Основні принципи ОСП(К)І:

Об'єктивність – всі студенти виконують завдання однакової складності, які оцінюють із застосуванням стандартного інструменту (чек-листа);

Структурованість – студенти переміщуються по певній кількості станцій за певним маршрутом, де виконують завдання в однакових умовах протягом однакового проміжку часу;

Практична (клінічна) орієнтованість – створення ситуацій, максимально наближених до клінічних (сценарії), в яких студенти застосовують набуті теоретичні знання та практичні навички;

Іспит (оцінювання результатів) – оцінює повноту сформованості загальних та спеціальних (професійних – клінічних) компетентностей за рівнем їх демонстрації, що відображає в цілому результати навчання за освітньо-професійною програмою, які для кожного студента комплексно стандартизовано ідентифікуються, кількісно оцінюються та вимірюються на основі принципів, що зазначені вище.

Важливими характеристиками ОСП(К)І є валідність, надійність та відтворюваність.

Програмні результати навчання та типи навичок, які оцінюються на ОСП(К)І:

1. ***Комунікативні*** (демонстрація здатності здійснювати взаємозв'язок суб'єктів-учасників лікувального процесу з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності, вміння збирати медичну інформацію про пацієнта, інформацію про особу, заняттєву активність, середовище).

2. ***Практичні навички:***

– комплексне об'єктивне обстеження пацієнта з метою виявлення, ідентифікації та інтерпретації симптомів і синдромів, візуальних ознак патологічного процесу, порушень функцій організму, обмежень активності, чинників середовища та особистих факторів.

– медичні маніпуляції (діагностичні, лікувальні) – навички виконання маніпуляцій за заданим алгоритмом.

– використання медичних виробів та лікарських засобів, мультимедійних ресурсів для проведення обстеження, втручань, контролю за станом пацієнта.

3. **Когнітивні (пізнавальні) навички** та програмні результати навчання (демонстрація студентом здатності критично мислити, аналізувати та розуміти процеси, які моделюються в умовах наближених до реальної клінічної практики, здатності до синтезу отриманої інформації, відомостей щодо перебігу захворювань чи патологічних станів, даних лабораторно-інструментальних методів дослідження та спроможності прийняти рішення щодо постановки діагнозу, тактики ведення хворого, призначення лікування, надання невідкладної допомоги тощо)

ОСП(К)І складають студенти 5 курсу спеціальності 221 «Стоматологія», які повністю виконали усі вимоги навчального плану та освітньо–професійної програми зі спеціальності 221 Стоматологія, згідно затвердженого графіку проведення атестації в період з 7 по 12 календарний день після дати складання іспиту КРОК 2.

Процедура стандартизації ОСП(К)І передбачає дотримання рамок матриці ОСП(К)І відповідно до змістовної структури ОСП(К)І згідно з компетентностями та їх складовими (Додаток 1).

Станції ОСП(К)І сформовані відповідно до спрямувань: терапевтична стоматологія, ортопедична стоматологія, хірургічна стоматологія, екстрена медична допомога, дитяча стоматологія (терапевтична, хірургічна) і профілактика, ортодонтія.

Спрямування для формування станцій ОСП(К)І

Спрямування	Кількість станцій за спрямуванням	Частка, % від загальної кількості станцій
терапевтичної стоматології	3	25%
хірургічної стоматології/ екстреної медичної допомоги	3	25%
ортопедичної стоматології	3	25%
дитячої стоматології (терапевтичної, хірургічної) і профілактики	2	16,7%
ортодонтії	1	8,3%

I. Терапевтична стоматологія:

1.1. Препарування та пломбування каріозних порожнин згідно алгоритмів. Відповідальна кафедра терапевтичної стоматології.

1.2. Діагностика захворювань тканин пародонта (Стандартизований пацієнт). Відповідальна кафедра терапевтичної стоматології.

1.3. Діагностика захворювань твердих тканин зубів та ендодонту (Стандартизований пацієнт). Відповідальна кафедра терапевтичної стоматології.

II. Ортопедична стоматологія:

2.1. Отримання повного анатомічного відбитка згідно алгоритмів (фантом). Відповідальна кафедра ортопедичної стоматології.

2.2. Прямий метод виготовлення вкладки згідно алгоритмів (фантом або гіпсові моделі). Відповідальна кафедра ортопедичної стоматології.

2.3. Фіксація штучної коронки на моделі згідно алгоритмів (фантом або гіпсові моделі). Відповідальна кафедра ортопедичної стоматології.

III. Хірургічна стоматологія:

3.1. Знеболювання щелепно-лицевої ділянки. Видалення зубів верхньої та нижньої щелепи (фантом). Відповідальна кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії.

3.2. Хірургічна обробка ран м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки. Техніка накладання швів (фантом). Відповідальна кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії.

IV. Екстрена медична допомога

4.1. Невідкладна допомога в стоматології - симуляційний фантом. Відповідальна кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії.

V. Дитяча стоматологія (терапевтична, хірургічна) і профілактика:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

5.1. Методи профілактики стоматологічних захворювань згідно алгоритмів та відповідно до клінічної ситуації (фантомна модель). Відповідальна кафедра стоматології дитячого віку.

5.2. Діагностика та лікування захворювань слизової оболонки ротової порожнини у дітей (Стандартизований пацієнт). Відповідальна кафедра стоматології дитячого віку.

VI. Ортодонтія

6. Складання плану діагностики чи лікування ортодонтичного пацієнта згідно алгоритмів (фантом або гіпсові моделі). Відповідальна кафедра стоматології дитячого віку.

III. Підготовка до проведення ОСП(К)І.

Перелік практичних навичок, клінічних ситуаційних завдань, які виносяться на ОСП(К)І, та алгоритми їх виконання розміщують в електронному навчальному курсі «ОСП(К)І» серверу дистанційного навчання університету не пізніше, ніж за місяць до початку іспиту. Алгоритми виконання завдань розробляють відповідальні кафедри на основі діючих стандартів надання медичної допомоги. Студенти вивчають та відпрацьовують ці алгоритми на практичних заняттях при вивченні дисципліни.

На основі алгоритмів розробляються чек-листи, за якими оцінюють рівень підготовки студентів.

Відповідальні кафедри готують методичне забезпечення ОСП(К)І (паспорти екзаменаційних станцій), подають на розгляд та затвердження в установленому порядку на засіданні Центральної методичної комісії, а також відповідають за забезпечення належної роботи екзаменаційної станції в цілому під час екзаменаційного періоду ОСП(К)І. До створення методичних завдань іспиту можуть залучатись декілька кафедр (кафедри-розробники) відповідно до профілів кафедр. За якість методичного забезпечення відповідальність покладається на завідувачів відповідних кафедр.

Методичне забезпечення станцій (паспорт екзаменаційної станції) включає такі складові:

1. Заклад освіти, назва іспиту.
2. Назва та тип станції.
3. Автори–розробники.
4. Компетентності, які оцінюються згідно матриці ОСП(К)І.
5. Результат навчання, що перевіряється та оцінюються за контрольним листом (чек–листом).
6. Тривалість роботи на станції.
7. Максимальна кількість балів, що може бути отримана на станції.

8. Завдання, що виконуються здобувачем освіти на станції (формулюються та уточнюються за вибором розробників завдань детально для кожної клінічної ситуації окремо чи загалом для станції).

9. Клінічні кейси (сценарії, задачі), які відпрацьовуються на станції з пакетами додаткових матеріалів (результатами лабораторних та інструментальних обстежень тощо, якщо такі передбачені тощо).

10. Матеріально–технічне оснащення та параметри програмування манекенів.

11. Інформація для студента – алгоритм роботи на станції.

12. Інструкція для стандартизованого пацієнта (за необхідності, якщо це передбачено умовами роботи на станції).

13. Інструкція для екзаменатора по роботі на станції

14. Алгоритм виконання практичних навичок та вирішення клінічних кейсів (ситуаційних завдань)

15. Контрольний лист (чек–лист).

16. Нормативні документи, на підставі яких створені клінічні кейси.

IV. Методика та порядок проведення ОСП(К)І.

ОСП(К)І проводять на базі кафедри стоматології дитячого віку та навчально–лікувального центру «Університетська клініка». Під час іспиту ведеться постійне відеоспостереження.

З метою оптимізації навчального процесу для проведення ОСП(К)І деканатом розробляється окремий графік його проведення з метою уникнення зміни тривалості навчального семестру, якщо це не передбачено окремими настановними документами.

Кожну станцію розміщують в окремій кімнаті. На дверях кожної кімнати чітко вказують номер станцій, їх назву та інформацію (інструкцію) для студента (українською мовою).

Іспит розпочинається згідно графіка та відповідно до затвердженого розкладу.

Одночасно іспит складає одна екзаменаційна група студентів, яка формується із розрахунку 12 осіб в кожній групі (відповідно до кількості станцій).

До складання іспиту допускаються студенти, які вчасно з'явилися, одягнені у медичний одяг (халат або хірургічний костюм та змінне взуття) та мають документ, який засвідчує особу (паспорт громадянина України, паспорт громадянина іншої держави чи посвідка на тимчасове проживання в Україні для іноземних громадян). Студент, який запізнився, до складання іспиту не допускається. У разі відсутності студента на іспиті йому надається можливість перескладання його у визначений термін, відповідно до затвердженого розкладу.

На ОСП(К)І студенти виконують завдання, які залежать від типу станції. Станції можуть бути клінічними або практичними. На клінічній станції студент виконує завдання при комунікації зі стандартизованим

пацієнтом. На практичній станції студент виконує медичні процедури та маніпуляції на фантомах, муляжах, медичних апаратах, тренажерах тощо.

Під час іспиту студент проходить 12 станцій в одному напрямку згідно з отриманим маршрутом. Час виконання завдання на кожній станції становить 5 хвилин. Перерва між станціями становить 1 хв. Одна екзаменаційна група складає іспит за 71 хв. Виконання завдань на станціях починається та закінчується за сигналом дзвінка.

Студенти з'являються за 15 хв. до початку іспиту для реєстрації та інструктажу.

Під час реєстрації відбувається ідентифікація особи студента, йому видається маршрутний лист, присвоюється ідентифікаційний номер, який потім екзаменатори зазначають у чек-листі. Студенту видається бейдж із зазначенням номера із його індивідуальним ідентифікаційним номером.

Під час інструктажу студентів перед початком іспиту (у день іспиту) знайомлять з правилами проведення ОСП(К)І, форматом іспиту, порядком проходження станцій.

Під час іспиту студентам заборонено спілкуватись між собою, використовувати навчальні та допоміжні матеріали, користуватися гаджетами. При порушенні вище зазначених норм студентом, складання ним іспиту припиняється, оцінка за складання іспиту виставляється «не склав».

Порядок проведення іспиту:

Студент після дзвінка заходить у кімнату, де отримує завдання. Він уважно читає його та виконує певні дії відповідно до стандартного алгоритму дій в описаній клінічній ситуації.

Якщо студент за визначений час не впорався із завданням, він перериває роботу і переходить на наступну станцію, якщо впорався із завданням раніше терміну – залишається в кімнаті до дзвінка.

Екзаменатор (викладач-контролер) заповнює на кожного студента окремий чек-лист, де зазначає ідентифікаційний номер студента, який вказаний на його бейджику. На чек-листі не записують персональні дані студента (прізвище та ім'я).

Екзаменатор (викладач-контролер) не втручається у процес виконання завдання, а лише оцінює дії студента, роблячи про це відмітки у чек-листі, виконує роль фасилітатора.

Екзаменатор (викладач-контролер) може звернутися до студента у випадку, якщо це передбачено інструкцією для викладача, або порушення

ним правил техніки безпеки, правил поведінки чи за інших непередбачених ситуацій.

Студент може звернутися до екзаменатора (викладача-контролера), якщо це передбачено інструкцією для студента, або при погіршенні самопочуття чи в разі інших форс-мажорних обставин.

V. Організаційно-технічне забезпечення ОСП(К)І.

1. ***Координатор ОСП(К)І*** (відповідальний за проведення ОСП(К)І в університеті):

- спільно з деканом факультету стоматологічного факультету відповідає за впровадження, організацію та проведення ОСП(К)І для студентів спеціальності 221 «Стоматологія» на II (магістерському) рівні Вищої освіти в цілому;
- контролює та координує підготовку до ОСП(К)І кафедрами, відповідальними особами кафедр;
- проводить навчальні тренінги та інструктажі для відповідальних осіб кафедр, викладачів щодо створення навчально-методичних матеріалів, роботи викладачів-контролерів (екзаменаторів) для належної організації ОСП(К)І;
- проводить консультації для викладачів кафедр щодо форми, структури подачі матеріалів для ОСП(К)І, організації роботи станцій в цілому.

2. ***Координатори станцій*** (відповідальні за проведення ОСП(К)І на певній станції):

- перевіряє готовність станцій до іспиту;
- проводить консультації для екзаменаторів (викладачів-контролерів) щодо організації прийому іспиту на станції;
- своєчасно поповнює матеріально-технічне оснащення станцій розхідними матеріалами для кожної групи;
- забезпечує друк завдань, дидактичних матеріалів, чек-листів, веде облікову документацію;

- забезпечує підготовку, тренінг стандартизованих пацієнтів, якщо такі передбачені типом станції, та координує його дії під час відпрацювання клінічного сценарію.

3. *Завідувачі кафедр:*

- забезпечують підготовку методичного супроводу та дидактичного матеріалу закріплених за кафедрами станцій; відповідають за зміст, якість та вчасне оновлення, рецензування та затвердження в установленому порядку паспортів станцій;

- забезпечують наявність всіх необхідних матеріалів для підготовки студентів до іспиту ОСП(К)І на інформаційних ресурсах університету;

- забезпечують апробацію клінічних сценаріїв станцій у малих групах.

4. *Екзаменатори (викладачі-контролери):*

- проводять оцінювання студентів відповідно до пунктів, зазначених у чек-листі,

- забезпечує дотримання часового регламенту іспиту (згідно розкладу дзвінків),

- вносить результати складання іспиту у індивідуальні контрольні листи студентів.

5. *Секретаріат:*

- перевіряє присутність екзаменаторів (викладачів-контролерів) та студентів відповідно до графіків проведення атестації, наказів та службових розпоряджень по університету щодо допуску студентів до іспиту, роботи екзаменаційної комісії, списків груп студентів тощо;

- проводить інструктаж студентів щодо процедури іспиту, правил поведінки, умов припинення іспиту через недотримання таких правил;

- в разі необхідності забезпечує друк завдань, дидактичних матеріалів, чек-листів;

- веде облікову та звітну документацію.

6. *Оцінювання ОСП(К)І.*

Оцінка роботи студента проводиться за чек-листом, який складений на основі алгоритму дій у певній клінічній ситуації. Кожній станції та пункту

алгоритму, залежно від складності, присвоюється певна частина балів. Значення кожного пункту може бути різним залежно від їх кількості, складності виконання тощо.

Максимальна оцінка за виконання завдання на 1 станції становить 5 балів. Після проходження всіх станцій проводять підрахунок набраних балів. Максимальна кількість балів становить 60 (з урахуванням кількості 12 станцій, які увійшли до ОСП(К)І) з подальшим конвертуванням у 200-бальну шкалу.

Іспит вважається складеним, якщо студент набрав не менше 36 балів, тобто 60% від максимальної кількості.

Після складання іспиту студентами однієї групи екзаменатори (викладачі-контролери) передають чек-листи секретаріату, який вносить інформацію у відповідні облікові форми (відомості).

Результати іспиту оголошуються студентам в день його складання.

Студент може подати апеляцію та оскаржити результат іспиту, якщо він не згоден з його результатом. Апеляції розглядає апеляційна комісія шляхом перегляду відеозапису складання студентом іспиту, склад якої визначається відповідним наказом по університету.

Схвалено на засіданні Вченої ради Буковинського державного медичного університету від _____.

**Ректор
закладу вищої освіти**

Ігор ГЕРУШ

Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи

Володимир ХОДОРОВСЬКИЙ

Начальник навчального відділу
Сергій САЖИН

Декан стоматологічного факультету
В'ячеслав Білоокий

Гарант
освітньо-професійної програми «Стоматологія»
Наталія КУЗНЯК

Провідний юрисконсульт
Вадим СЕМКІВ
Олег БОДНАР
Альона КИРИЛЮК

Додаток 1

Структура матриці ОСП(К)І
221 Стоматологія

Назва станції	Складові компетентностей , що виносяться на ОСП(К)І з розподілом часток (у балах)								Всього балів
	Ком унік ати вні нави чки	Збір скар г та ана мнез у	Об'є кти вне обс те жен ня	Техн ічні нави чки (ман іпул яції)	Діаг нос тик а	Визна чення так тики веден ня та лікув ання	Профіла ктика та пропага нда здорово го способу життя	Інше (в т.ч. легаль ні та етичн і аспек ти)	
Препарування та пломбування каріозних порожнин			1	1,5	1	1,5			5
Діагностика захворювань тканин пародонта (Стандартизований пацієнт)	1,75	1,75	0,5		0,75			0,25	5
Діагностика захворювань твердих тканин зубів та ендодонту (Стандартизований пацієнт)	1,75	1,75	0,5		0,75			0,25	5
Отримання повного анатомічного відбитка			1	2	1,25		0,75		5
Прямий метод виготовлення вкладки				2	1	1,5	0,5		5
Фіксація штучної коронки на моделі				2	1	1,5	0,5		5

Знеболювання щелепно-лицевої ділянки. Видалення зубів верхньої та нижньої щелепи			1	2	0,5	1	0,5		5
Хірургічна обробка м'яких тканин щелепно-лицьової ділянки. Техніка накладання швів			1	2	0,5	1	0,5		5
Невідкладна допомога в стоматології			1,25	1,5	0,5	1,5		0,25	5
Методи профілактики стоматологічних захворювань			1	1,5			2,5		5
Діагностика та лікування захворювань слизової оболонки ротової порожнини у дітей (Стандартизований пацієнт)	1,75	1,75	0,5		0,5	0,5			5
Складання плану діагностики чи лікування ортодонтичного пацієнта			1	2	1	1			5
Загальна кількість балів	5,25	5,25	9,25	16	8,75	9,5	5,25	0,75	Максимальна сума балів 60
%	8,8	8,8	15,4	26,7	14,6	15,8	8,8	1,3	100%